

Telegraful

Organ național-bisericesc

Onor. Red. a revistei «Transilvania»
(Str. Șaguna 8)

Sibiu

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei
luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900
Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român
strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori ne-
francate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se pu-
blică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Te-
legraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Cuvântarea funebră

a P. S. episcop GRIGORIE al Aradului, la înmormântarea mecenatului Emanuil Ungureanu, în ziua de 28 Martie 1929 în Timișoara

Jalnici ascultători, — Plânge astăzi Bănatul că a pierdut steaua lui cea mai luminoasă la început de primăvară. Plânge astăzi, că după moartea marilor lui dispăruți Dr. Valeriu Braniște și Dr. George Popovici duce la groapă pe cel mai nobil dintre aleșii săi.

În poemul vieții tale, falnice Bănat, pare-se că marele defunct Emanoil Ungurianu alcătuia cea mai fermecătoare strofă. Deaceia lacrimile tale nu sânt numai ca roaua care într-o dimineață a udat pământul și a fost uscată de adierea vântului. Doliul tău nu se pierde ca somnul de pe ochii omenesți, căci ai pierdut pe acela care în viața neamului românesc întreg a săpat urme adânci.

Binecuvântate sânt lacrimile tale, falnic Bănat, căci nu deplângi pe un om de rând, ci pe acela, de care și moartea, lungă vreme a stat departe. Venit-a însă moartea și la dânsul.

Căci mare domn este moartea, — precum zice sf. Efrem Sirul, — având stăpânire peste toți oamenii. Moartea este un rege trecător, al cărei palat este lumea aceasta trecătoare. Este plină de flori ofilite și de inimi zdrobite, acest palat al morții, care este lumea. Știm că toți regii pământului așteaptă pe cetățeni și îi primesc în palatele lor, dar moartea este un rege care dorește el să fie primit și așteptat, însă el nu voeste să aștepte pe nimeni. Nu plângeți deci cu desnadejde văzând moartea Celui ce este acum în sicriu înaintea noastră. Opriți-vă o clipă, nu porniți încă spre cimitir ca să vedeți că oricum vine moartea la noi, vine prin legea veșnică alui Dumnezeu, Carele a zis: «Că pământ ești și în pământ te vei întoarce» (I. Moise 3).

După legi veșnice trece soarele și se cufundă în noapte. După legi veșnice înfloarește primăvara și tot după legi veșnice toamna îmbracă haina vestejirei. Viața este floarea morții, iar moartea este floarea vieții.

Să nu se întristeze deci inimile voastre, căci durerea pământească are un balsam alinător în credința izbăvitoare. De 6000 de ani omenirea prin puterea credinței și prin puterea unui sentiment nebiruit se luptă împotriva iluziilor înșelătoare ale simțurilor cari spun că și viața trebuie să se oprească unde se oprește ochiul omenesc. Dar precum soarele care dispăre la orizont nu s'a stins pe vecie, așa nici viața nu se încheie cu perspectiva sicriului, căci lângă sicriu se face numai schimbarea existenței.

Zadarnic se grăbesc filozofii să spună că totul se termină cu disoluția materială din sicriu, căci cugetarea nu cunoaște disoluție și nici nu se poate împărți în mod distinct, iar dorințele și voința omului nu sânt proprietăți ale materiei și nici substanțele inerte nu produc viața cugetării omenesți.

Prin prizma acestei credințe trebuie privită viața noastră a tuturor. Ne gândim la demnitatea acestei vieți din punct de vedere al scopului vieții. Ne repugnă să credem că precum pământul se va prefăce odată în planetă fără viață, așa s'ar întâmpla și cu viața omului.

Ce folos ar avea strădaniile omenesți, bunurile spirituale ale omenirii, dacă ele nu ar fi și o indicație a veșniciei? Omul în lumea aceasta caută noi și noi adevăruri, căci mare este întunecul și rătăcirea. Este nemulțumit cu descoperirile făcute până acum și muncește înainte ca să rezolve problemele. Marele matematician *Henri Poincaré* își puse odată întrebarea: Pentru ce se trudește astronomul cu observații de multe ori migăloase și obositoare în condiții lipsite de confort? El răspunse: «De sigur nu mirajul de lefuri grase îl îndeamnă la aceasta, ci pentru a contribui la o operă grandioasă a cărei menire este să înalțe sufletul omenesc, să-l apropie mai mult

de Dumnezeu și să-l facă și mai mândru de el însuși».

Necredincioșii și indiferenții zilelor noastre pot înțelege din aceste cuvinte ale unui mare astronom și matematician că jertfele morale și materiale se fac pentru o lume mai bună. Visăm, nădăjduim, muncim într-o lume trecătoare pentru una netrecătoare. Renumitul pictor al anticității Zeuxis avea obiceiul să stăruie cu mult mai mult timp la pictarea unui tablou decât să așteptă dela un pictor celebru ca dânsul. Fu întrebat într-o zi de ce stăruie atât de mult asupra anumitor detalii și poartă cu încetineală penelul său? Răspunse pictorul: Eu pictez cu timp și cu multă atenție, căci pictez pentru veșnicie».

Cu toții avem un asemenea cuvânt de spus: scriem, ne rugăm, citim, lucrăm, ne luptăm pentru veșnicie. Cu toții dorim să fim fericiți, dar nu știm totdeauna unde să căutăm fericirea. Aici este partea de fericire a regretatului defunct că el a știut unde să caute fericirea cea adevărată.

Fericirea lui era credința tare în nemurire. A fost treaz și senin până în clipa morții. Cu cinci minute înainte de moarte, simțind că va muri, — a zis către cei cari îl îngrijau: «Aprindeți acum lumina căci nu vreau să mor fără luminare. Aprindeți acum lumina căci lumina însemnează viața omului după moarte».

Carmen Sylva, fericita regină a României, zice în Cugetările Sale: «Mângâierea s'o cauți numai în ceea ce e fără moarte: în natură și la Dumnezeu». Mecenatele Emanoil Ungurianu numai la Dumnezeu a căutat mângâierea. El știa că adevărurile religioase, pentru a fi înțelese, trebuie privite din interior așa cum sânt privite picturile vitrail-urilor ale catedralelor, pentru a le aprecia frumusețea ele trebuie contemplate de dinăuntru și nu din afară.

Din interior a privit el la nevoile bisericii noastre ortodoxe și și-a dat seama de cuvintele Mântuitorului: «Tot cel ce a lăsat casa, sau frați, sau surori, sau tată, sau mamă, sau femeie, sau feciori, sau holde pentru nu-

mele Meu, însutit va lua, și viață veșnică va moșteni», (Matei 19, v. 29).

Decedatul încă în anul 1912 a făcut o fundațiune de 372.000 coroane pentru trebuințele culturale ale episcopilor din mitropolia ortodoxă română a Ardealului. Actul fundațional prevede că după moartea mecenatului, să se înființeze sau să se ajute școli populare românești, — elevii săraci ai școalelor să primească gratuit cărți și premii, să se înființeze biblioteci școlare și populare, — să se promoveze instrucția adulților și analfabeților; să se înlăture neajunsurile de ordin moral și igienic, să se promoveze instrucția religioasă. Actul fundațional mai prevede înființarea de școli speciale agro-nomice, industriale și comerciale, pentru industria casnică și gospodăria și internate și alte instituții pentru promovarea culturală a poporului ortodox român.

Marele dispărut a mai dispas ca din cinci procente ale venitului anual al fundațiunii să se creieze un fond separat pe seama viitoarei episcopii a Timișorii.

Jalnici ascultători, marele defunct a lăsat pentru Domnul averea sa încă până trăia. Până când alți muritori se griau cum să-și ridice case, să-și înmulțească holdele și averea, el și-a lasat averea ca să asculte de Hristos.

Vrednic este deci să cunoaștem pe scurt și viața lui, biografia lui, căci el nu numai s'a născut și a murit, ci a trăit pentru Hristos și Evanghelia lui. Nu era preot, dar avea virtuți preoțești, n'a slujit la altarul Domnului, dar inima lui era de sfințenia unui altar.

Emanuil Ungurianu s'a născut la 1 Ianuar 1846 în comuna Satchinez. Liceul l-a făcut la școala piaristă din Timișoara, iar dreptul la universitatea din Budapesta. În anul 1874 și-a început cariera advocațională, funcționând până la anul 1910, când s'a retras.

1. A fost membru în toate corporațiunile noastre bisericesti începând dela parohie până la înaltul congres național-bisericesc, unde cu cunoscuta-i autoritate morală a apărat interesele bisericii noastre strămoșești și cu în-

demnurile și sfaturile sale înțelepte a contribuit la promovarea vieții morale a poporului nostru.

2. A fost sufletul și factorul cel mai de seamă din punct de vedere juridic la marea operă a despărțirii noastre ierarhice de către sârbi.

3. A luat parte activă și a avut o atitudine hotărâtă în marile procese pentru despărțirea parohiilor mixte sârbe și române, apărând cu multă energie interesele noastre românești.

4. A fost cel mai aprig și mai îndrăzneț luptător pentru înființarea episcopiei din Timișoara, de realizarea căreia s'a interesat până la cele din urmă clipe a vieții sale. Spre acest scop a exoperat dela primăria municipiului Timișoara un teren de 51/2 jugăre pământ.

5. Cu concursul și ajutorul moral al lui Emanuil Ungurianu vechea biserică ortodoxă română din Timișoara-Fabrică s'a înlocuit cu actuala biserică mai frumoasă și mai încăpătoare.

6. A înființat parohia ortodoxă română din Vârșet, care a devenit apoi parohia centrală protopopească.

7. După război înmulțindu-se numărul românilor ortodocși în Timișoara, preocuparea lui Emanuil Ungurianu a fost să se mai înființeze încă două parohii ort. române în acest oraș: una în Timișoara-Cetate și alta în Timișoara-Principele Carol (Iosefin). Planul s'a realizat. Paralel cu sistemizarea și împroprietărirea acestor 2 parohii, domnia sa a pus baza înființării fondurilor necesare pentru zidirea alor două biserici în aceste 2 parohii. Aceste fonduri grație subvențiilor primite dela primărie și județ, se ridică azi la sume destul de considerabile.

Sub regimul unguresc era cel mai înfocat și hotărât apărător al școlilor noastre confesionale. Lui se datorește înființarea școlilor confesionale din Timișoara-Fabrică și Timișoara-Elisabeta.

A fost ani de-a rândul conducătorul despărțământului timișorean al «Astrei», în cadrul căreia a dezvoltat o frumoasă activitate culturală pe seama poporului nostru dela sate.

Începând cu anul 1879 a supravegheat și condus cu multă pricepere 15 ani de-a rândul alumnul din Timișoara înființat pe seama elevilor ortodocși români săraci dela școlile secundare din Timișoara.

A făcut parte din comitetul constituit pela anul 1880 în scopul înființării unei societăți dramatice pe seama românilor din Ungaria și Ardeal.

A făcut vie propagandă pentru înființarea caselor de educație națională pe teritoriul întregului Banat.

A pus baza înființării unui fond pentru zidirea unui palat cultural în Timișoara. În scopul acesta a exoperat dela primăria municipiului Timișoara un intravilan lângă Camera de comerț.

Sub auspiciile lui a luat ființă înainte cu câțiva ani Reuniunea femeilor române din Timișoara-Fabrică.

Deviza lui Ungurianu a fost, că fără mijloace materiale nu se poate face cultură. De aceea grija lui de căpetenie se îndreaptă în primul rând spre promovarea stării materiale a poporului nostru.

La stăruința și cu concursul moral și material al lui Emanuil Ungurianu s'au înființat mai multe institute economice în Banat: Timișana în Timișoara, pe care condus-o mai mulți ani cu multă pricepere și destoinicie, Lipovana în Lipova, Lucefarul în Vârșet și Albina din Sibiu.

În calitate de inspector al școlilor și al căminelor de ucenici din Timișoara și-a eternizat numele prin felul cum a știut să organizeze și să conducă aceste instituțiuni.

Scopul era crearea unei clase de industriași și comercianți la orașe prin recrutarea copiilor de țărani dela sate și pregătirea lor pentru aceste cariere practice. Pentru atingerea acestui scop la inițiativa și cu concursul material al dlui Ungurianu s'a înființat o instituțiune de ajutoare numită «Protectorul», cu menirea de a da primele ajutoare elevilor avizați la începutul carierilor.

Emanuil Ungurianu a fost toate vremurile cel mai devotat, mai expus apărător al intereselor noastre naționale românești. Acest naționalism l-a propagat nu numai cu vorba, ci la dovedit și cu fapta, sprijinind cu banul său toate cauzele românești, toate mișcările și acțiunile cari priveau soarta și viitorul neamului nostru, luând parte și la acțiunea pentru redactarea Memorandului.

Și a dat contribuția sa materială și morală la susținerea marelui ziar de pe vremuri «Tribuna» din Sibiu și la insistența domniei sale s'au înființat două gazete românești în Timișoara «Dreptatea» și «Foaia de Duminecă» la care a colaborat, publicând o multime de articole, în care se ocupa de viața culturală și economică a poporului nostru dela sate.

La moartea lui Antoniu Mocioni, 1890, Emanoil Ungurianu a pus baza unei fundațiuni cu suma de 2500 florini sub numirea de fundațiunea «Mocioni» cu scopuri culturale și de binefacere.

La anul 1892 a înființat fundațiunea «Mitra Ungurianu» după numele mamei sale, în sumă de 2000 florini, din al cărui venit să susțină școala confesională ortodoxă română din Timișoara-Fabrică.

Averea ce i-a mai rămas la moarte a lăsat-o Palatului cultu-

ral și al bisericilor din Timișoara-Cetate și Iosefin.

Priviți deci viața acestui mare defunct. El nu s'a temut de moarte, deci nici voi să nu vă temeți dacă săvârșiți fapte ca dânsul. Slugile Domnului bucuroși se cugeta la moarte, căci unde este comoara lor, acolo este inima lor. Cel cu sertarele pline de bani va privi spre ele — cum zice Ioan Gură de Aur, iar sfinții privesc spre locul unde este depusă comoara nevoinței lor.

Biserica noastră ortodoxă română din mitropolia Ardealului, în frunte cu I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, reprezentat prin noi, — episcopul Aradului, — și credincioșii eparhiei Aradului prin smerenia Noastră, depunem omagiul Nostru la despărțirea vremelnică de marele dispărut. Biserica noastră îi va păstra amintirea din generație în generație și se va mândri că alesul ei fiu, Emanuil Ungurianu, s'a făcut pildă ca luptător distins al bisericii și neamului românesc.

Odihnească în pace! În veci pomenirea Lui!

Serviciile divine în catedrala mitropoliei

Săptămâna patimilor

Încă din Dumineca Floriilor în biserică noastră catedrală s'au oficiat după rânduiala bisericii, denile la cari au luat parte numeroși credincioși.

În această săptămână s'au spondit și cuminecat multime de credincioși din orașul nostru. Elevii dela diferite institute de învățământ, precum și soldații din garnizoană au fost împărțiți în săptămânile anterioare.

Începând de Vineri, toate serviciile divine au fost oficiate de I. P. S. Sa mitropolitul nostru NICOLAE, asistat de P. S. S. arhiereul VASILE și de preoții din gremiul Consiliului metropolitan și arhiepiscopesc și cei dela catedrală.

Vineri la 4 d. m. s'a oficiat vecernia cu luarea Mântuitorului de pe cruce. La intonarea cântării: «Pe tine celace te îmbraci cu lumina ca cu un vestmânt», preoții au ridicat de pe sfântul pestol epitaful și împreună cu sfânta evanghelie și cruce le-au dus pe masa din mijlocul bisericii, care închipuiește mormântul Domnului, în sunetul jalnicei cântări «Iosif cel cu bun chip». A urmat apoi sărutarea epitafului împreună cu metaniile obișnuite din partea preoției și a credincioșilor.

Vineri seara la ora 6^{1/2}, s'a celebrat utrenia și prohodul. Credincioșii din biserică arhiplină, ascultau cuprinși de duioșie frumoasele tropare, ale celor trei stări, dela mormântul Domnului: «Viața în mormânt», «Cade se să te mărim pe Tine» și «Neamurile toate». A urmat apoi ridicarea sfântului aer și înconjurarea bisericii, mergând înainte cântăreții, preoțimea cu aerul, I. P. S. Sa, apoi mulțimea de credincioși și toți ofițerii din garnizoană în frunte cu dl General Orescovici și reprezentanții autorităților civile.

În fața catedralei era postată o companie de soldați din reg. 90 inf., împreună cu drapelul și muzica.

În tot timpul ocolirii bisericii, cântăreții au intonat «Sfinte Dumnezeule», s'au tras clopotele catedralei și trupa a dat onorurile.

Slujba învierii Domnului

Praznicul Învierii Domnului s'a serbat și în anul acesta cu o deosebită solemnitate.

Atât la Înviere, la ora 4 dimineața, cât și la liturgie a pontificat I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae, asistat de P. S. Sa arhiereul Vasile și de preoțimea din centru.

La Înviere, o companie din reg. 90, în frunte cu drapelul și muzica, fost postată înaintea catedralei, dând onorurile militare.

Eșind I. P. S. Sa din altar rosti în mod solemn cuvintele: «Veniți de luați lumină», și dela lumina I. P. S. Sale și-au aprins toți credincioșii luminile.

S'a început apoi serviciul divin cu înconjurarea catedralei; după acestea în fața intrării principale I. P. S. Sa a citit sfânta evanghelie și apoi a cântat «Hristos a înviat». În momentul când I. P. S. Sa a început să cânte Hristos a înviat, 21 tunuri au vestit întregului oraș momentul înălțător al Învierii.

După I. P. S. Sa, a cântat Hristos a înviat corul catedralei, apoi muzica militară.

I. P. S. Sa urcă treptele catedralei urmat de cler și credincioși și ajunși în ușa bisericii cu voce înaltă rostește cuvintele: «Ridicați boieri porțile cele veșnice, că va intra împăratul mării». Acestei alocuțiuni au urmat întrebările din biserică: «Cine este acesta împăratul mării?» I. P. S. Sa: «Domnul cel tare și puternic, Domnul cel tare în războaie, Domnul puterilor, acesta e împăratul mării». După ce întrebările și răspunsurile s'au repetat de trei ori, s'au deschis ușile și convoiul a intrat în biserică.

S'a celebrat apoi frumoasa slujbă a Învierii, la finea căreia I. P. S. Sa în cuvinte sărbătorești a făcut apoteoza Învierii Domnului. «A înviat Domnul» exclamă I. P. S. Sa pentru noi deschizându-ne calea spre mântuire și fericire. Învierea Domnului este baza credinței că Dumnezeu ne poate învia spre o viață nouă, și este totodată întărirea nădejzii noastre, pentru ca să nădăjduim în Dumnezeu, care dorește să înviem spre această nouă viață.

Serviciul de dimineață s'a terminat la orele 6^{1/2}. La acest sfânt act a participat pe lângă mulțime mare de credincioși, dnii ofițeri aflați în garnizoană.

La ora 9^{1/2}, I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae și P. P. S. Sa arhiereul Vasile au fost conduși din partea preoției în catedrală cu ceremonia obișnuită.

I. P. S. Sa asistat de P. S. S. arhiereul Vasile și preoțimea a celebrat sfânta Liturgie în decursul căreia a hirotesit întru protoierei pe consilierii mitropolitani, Traian Petrișor și Ieronim Grovu.

La finea sfintei Liturgii părințele protopop Emilian Cioran a citit frumoasa pastorală a I. P. S. Sale mitropolitului nostru Nicolae, espedată din prilejul marelui praznic, tuturor parohiilor din arhiepiscopie, ascultată fiind de mulțimea de credincioși cu deosebită luare aminte.

Se apropia ora 12 când I. P. S. Sa și P. S. Sa au fost conduși la reședință cu aceiași ceremonie cu care au fost aduși.

În a doua zi a praznicului Învierii sfânta Liturgie în catedrală a fost oficiată de P. S. Sa arhiereul Vasile cu mare asistență.

La finea sfintei Liturgii P. S. Sa a ținut numeroșilor credincioși o instructivă cuvântare despre însemnătatea cea mare a învierii Domnului, ascultat fiind cu deosebită atențiune.

Răspunsurile liturgice, le a dat, în ambele zile, corul mixt al catedralei, condus de profesorul T. Popovici.

Cuvinte arhieresti

— La sărbătoarea învierii Domnului —

II

Din pastorală P. S. Sale episcopului *Iosif* al Caransebeșului:

...Priviți, iubii mei, cu ochii voștri sufletești, spre muntele Golgota, unde și-a vărsat pe cruce sângele Său nevinovat, pentru a șterge păcatele noastre! Priviți apoi spre grădina din muntele răstignirii și vedeți mormântul săpat în piatră al lui Iosif din Arimateia, în care a fost așezat Trupul Mântuitorului! Și privind să salte de bucurie inimile voastre văzând lumina cerească, ce a îmbrățșat acest mormânt și văzând pe Isus Cel răstignit și îngropat, pe Mântuitorul nostru, ridicându-se din mormânt în strălucirea luminei dumnezeiești. O! vedeți-L, iubii mei, închinați-vă Lui și preamăriți-L, căci într-adevăr a înviat Domnul, și ni-a dăruit viață veșnică. Săltați întru bucuria duhovnicească a inimei voastre, și nimica să nu tulbure această bucurie.

Și, iubii mei, pentru că să nu fie tuburată bucuria de acum a inimei voastre, în această mare și luminată zi a învierii Domnului, nu vă voi vorbi și nu voi atinge ispitele, ce năvălesc în timpurile noastre, cu furie nebună, în calea dreptcredincioșilor noștri creștini.

...Ci bucurându-mă împreună cu voi de această zi, pe care a făcut-o Domnul, ca să ne bucurăm și să ne veselim într-însa, să vă arăt starea fericită în care am ajuns, ca creștini dreptcredincioși, ca membri ai sfintei noastre biserici strămoșești. Nu vorbesc, iubii mei, de vreo stare fericită, care s'ar răzima pe avutie pe bogăție; căci adevărata fericire nu constă în averea mare, în avutie.

Nu, iubii mei! Și cel sărac poate să devină bogat; ba cu sărăcia sa să întrecă avutia bogatului. Despre aceasta ne încredințează însuși Domnul nostru Isus Hristos. Și anume: Domnul nostru Isus Hristos învățând în templul din Ierusalim a văzut cum poporul arunca bani în vistieria templului. Cei bogați aruncau mult. Și a văzut și pe o văduvă săracă, care a aruncat doi fileri. Atunci a zis Isus către învățăceii Săi: «Adevăr zic vouă, că această văduvă săracă a aruncat mai mult de cât toți; că toți aceștia din prisosința lor au aruncat eară aceasta din sărăcia ei a aruncat tot ce a avut, toată averea ei». Deci, eată sărăcia a întrecut bogăția. Eată și cel sărac, cu sărăcia sa, și din sărăcia sa făcând milostenie deschide împărăția cerească, căci Dumnezeu nu caută la mărimea darului, ci la curățenia inimei, la cugetul curat, la dragostea frățească, la îndemnul dinlăuntru, din care porcede binefacerea și milostenia. Tuturor acestora le va răsplăti Mântuitorul Isus, când va veni ca judecător. Tuturor acestora le va zice: «Veniți binecuvântii Părintelui meu! moșeniți împărăția cea gătită vouă dela întemeierea lumii. Că am flămânzit și mi-ați dat de am mâncat; am însetat, și mi-ați dat de am beut; străin am fost și m-ați primit; gol și m-ați îmbrăcat; bolnav am fost și m-ați cercetat; în închisoare am fost și ați venit la mine. Și cine sunt aceștia, despre care zice, că, l-au dat de a băut, l-au primit, l-au îmbrăcat, l-au cercetat și au venit la Dănsul? Toți aceia, fie bogați, fie săraci, cari după puterile lor, din inimă curată, din dragoste față de aproapele au făcut milostenie, au ajutat, au sprijinit, pe cei săraci, flămânzi, însetați, bolnavi.

Dar să vorbesc de starea fericită, de fericirea noastră, care ni s'a dat prin harul lui Dumnezeu de a fi membri ai sfintei Biserici a lui Hristos. Și membri ai sfintei Biserici a lui

Hristos suntem și vom fi numai mărturisind fără șovăire credința cea adevărată în Hristos, după învățăturile Lui, predată apoi de sfinții Apostoli și păstrată în deplina ei curățenie în sfânta noastră biserică strămoșească sub conducerea Duhului Sfânt. Dară nu numai mărturisind cu gura creștina în Hristos, ci și urmând și lucrând după sfintele Lui învățături. Aceasta însuși Hristos o cere când zice: «De-mi slujește cineva, să-mi urmeze», adăugând îndată răsplată, «unde voi fi eu, acolo va fi și slujitorul meu, și de îmi va sluji cineva, pe acela îl va cinsti Părintele meu».

III

Din pastorală P. S. Sale episcopului *Roman* al Orăzii:

...Hristos a înviat ca să fie în mijlocul nostru în toate clipele vieții noastre și să nu cădem cu duhul, pierzându-ne sufletul sub povara vieții.

Când vrei binele, dar răul lipit de tine nu te lasă să-l faci, vino la Hristos și bea din izvorul iertării păcatelor și al vieții noi; mărturisește ți păcatele și te împărtășește cu trupul și cu sângele Domnului nostru Isus Hristos, care te renoiește. Masa e așternută pentru toți și în toată vremea. Vino și ia duh din duhul lui Hristos. Pentru tine a pățimit și înviat din morți, ca să se împlinească voia lui Dumnezeu: de a se mântui toți prin Hristos.

Ție omule, trudit de luptă lăuntrică, vreau să ți înalț sufletul cu cu vântul meu de Paști la cerul deschis înaintea învierii lui Hristos, ca să se deschidă și ție prin Hristos Domnul, care te cheamă la sine prin glasul evangheliei ce-ți stă deschisă și talmăcită prin preoții tăi.

Legea binelui ne-a închiegat pe toți frații români de un sânge într-o țară, dar în zadar e legea binelui în noi, cari ne iubim țara, dacă o altă lege a mădularelor noastre ne sfășie în lupta lăuntrică dintre noi, care nu ne lasă să ne consolidăm. Ce zidește dreapta, dărâmă stânga; e veșnică povestea amestecării limbilor celor ce vroiau să scape de mana lui Dumnezeu într'un turn mare, zidit de ei în Vavilon, ca apoi să se prăbușească asupra lor.

Cerul nu se poate forța să ni se deschidă, nici cu umerii, nici cu nesecatele mijloace ale științei, ca să dea mană pământului pentru a umplea jinițele noastre de bunătăți și sufletele de mulțumire. Un al doilea turn, zidit de mâni omenești pentru a scăpa de mâna lui Dumnezeu, ar avea tot soarta celui din Vavilon: prăbușirea.

V'am adus, iubii mei, pilda turnului din Vavilon, pentru că sunt oameni cari cred că prin organizarea socială a muncii și a umanitarismului ne putem ridica turnul de scăpare asupra mizeriei vieții.

Nu, iubii mei, mizeria vieții e în lăuntrul nostru, cum ne învață, sfântul Pavel, și o ducem cu noi în orice organizație socială, fie ea cât de puternică. Soarta oricărei organizații e aceeași a organizației dela turnul Vavilonic: prăbușirea, dacă nu e Dumnezeu în ea.

Nu pentru nesocotirea organizațiilor sociale în bine, zic acestea, căci și cântecul bătrânesc spune, că unde-i unul nu-i putere, unde-s doi, puterea crește și dușmanul nu sporește; dar vreau să știți că toate asocierile omenești trebuie să fie organizate pe bazele religioase, ale ordinei morale, așezată de Dumnezeu în mersul lumii.

Nici nesocotesc cultura, că doar toată viața mea am stat în serviciul culturii. Dar cultura umană cea adevărată poate numai înălța pe om la

idealurile religiei, însă nu poate înlocui religia, fiindcă îi lipsește autoritatea dumnezeiască și mijloacele sanctificatoare.

Fiți dar, fiii luminei întru Hristos Domnul. Cei ce porced din adevăr ascultă glasul lui Hristos, ne spune sfântul evangelist Ioan.

Astăzi toată lumea rănită de războiul mare își îndreaptă privirea spre readucerea omenirii la pace. Diplomați iscusiți fac legături de pace între popoare și capete luminate umplu lumea cu frumosul lor scris despre pace; sântem în zodia pacifismului a toată lumea. Și totuși simțim că pacea nu este deplină: sub cutele albe ale pacifismului zdrăngănesc armele și mișună tăciunarii pe sub streșina pașnicilor cetățeni.

Oamenii din convingere fac sforțări supraomenești să țină echilibrul păcii între popoare prin o lege a păcii universale, însă nu-i lasă cealaltă lege, a răului lipit de popoare, ca și cum e lipit de fiecare om. Toate sânt în zadar, nu e putere omenească care dela sine să poată face pace în lume, — această putere o are numai Dumnezeu, care ni-o împărtășește prin Isus Hristos Domnul păcii, precum ne învață dumnezeescul apostol Pavel.

Pacea adevărată în suflete se încheie, pacea de pe hârtie e numai o petecire de silă, de nevoie, de pe azi pe mâine.

Eu această pace adevărată a lui Hristos o vestesc vouă la mormântul lui deschis în Ziua învierii; cu această pace în suflet să mergeți și voi la praznicul dreptății ce s'a făcut neamului românesc prin unirea lui sub Coroana română. Atunci pacea și dreptatea ce a adus-o Domnul Isus Hristos pe pământ se vor săruta și vom putea începe viața nouă în al doilea deceniu al unirii naționale, după zbuciumul sterp din întâiul deceniu, care ni a sleit puterile.

Dreapta credință, ortodoxia neamului românesc de pretutindeni, l-a ținut și în provinciile ferecate de stăpânire străină, până la unirea națională; această ortodoxie le a închiegat pe toate în o Românie dreptcredincioasă. În ortodoxia aceasta e sângele jertfei de ispășire a păcatelor și izvorul vieții noi în chipul Cuminecătorei sfinte ce ni a lăsat o Hristos Domnul de pe lemnul crucii.

Cuminecați vă cu această cuminecătură a ortodoxiei, beți din paharul din care Hristos a băut și veți putea face binele pe care nu l puteți face fără de învoirea prin Hristos, din pricina răului ce pândeste sufletele noastre...

IV

Din pastorală P. S. Sale episcopului *Grigorie* al Aradului:

...Glasul meu se îndreptează către tine creștine, care poate ești un Simeon Crineanul. Îți zic cu Sf. Grigorie de Nazianz: primește crucea ce ți se dă și urmează lui Hristos. Căci dacă nu faci așa, nu poți avea adevărată bucurie la învierea Domnului. Îți cere biserica, statul sau comuna o sarcină, tu creștine să nu o socotești prea mare, căci fără de sarcini nu există adevărată bucurie.

Dacă simțămintele tale sunt ca ale lui Iosif cel cu bun chip, care de pe lemn a luat trupul Domnului, bucură-te că poți împărtăși cu acel Iosif cinstirea Domnului. Dacă ești ca Maria Magdalena sau ceaaltă Marie, să vestești des de dimineața că Domnul a înviat, căci și azi sunt mulți zăbavnici cu inima a crede toate cele în legătură cu învierea Domnului. Dacă ești ca Petru și Ioan, atunci adu-ți aminte că inima lor ardea când Domnul le grăia lor pe cale! Să ardă deci și inima ta, creștine, căci învierea Domnului este și învierea ta. Ascultă ceea ce zice Sf.

Apostol Pavel: «De credem că Isus a murit și a înviat, așa și Dumnezeu pe cei adormiți întru Isus aduce i-va împreună cu El» (I. Tes. 4 v. 14).

Dar, iubite creștine, ca să te poți bucura de această înviere, iată ce trebuie să faci. Trebuie să-ți aduci cât mai des aminte că ești făcut pentru veșnicie, pe care o dobândești spre bine dacă jertfești ceea ce este vremelnice în ființa ta. Să stingi deci torța patimilor și în fiecare clipă să trăiești pentru vecinicie, dar nu pentru o veșnicie nehotărâtă, ci pentru veșnicia sufletului tău. Să începi și tu cu jertfa pe care ni a arătat-o Hristos. Prin cruce să începi și tu, dacă voești a fi după chipul ceresc al Mântuitorului.

Să iai aminte, iubite creștine, că fără de jertfă ești mai puțin decât o floare. Floarea vestejită cel puțin a răspândit plăcuta ei mireasmă până când era cu petalele deschise, dar tu, ce ești oare, creștine, dacă n'ai jertfit?...

Inmormântarea lui Emanoil Ungurianu

Serviciul religios, la înmormântarea marelui luptător național Emanoil Ungurianu, a fost celebrat Joi d. a., în 28 Martie 1929, de către P. S. Sa episcopul Grigorie al Aradului, înconjurat de un sobor de preoți; ear răspunsurile le-a dat, la prohod și în cimitir, corul «Banatul» din Timișoara, dirijat de dl S. Dragoi.

În sala prefecturii județene se înălța catafalcul cu rămășițele pământești ale defunctului. Instituții publice și particulari au depus numeroase coroane. Autoritățile civile, militare și bisericești și-au trimis reprezentanții lor. Cuvântări, care au arătat pierderea neamului, suferită prin moartea lui Emanoil Ungurianu, s'au ținut mai multe. Au vorbit: P. S. Sa episcopul Grigorie, ca reprezentant al I. P. S. Sale Mitropolitului nostru *Nicolae* și al eparhiei Aradului; primarul Timișoarei, general Domășneanu, spunând că una din străzile cetății va purta numele defunctului, fost cetățean de onoare al Timișoarei; în numele guvernului a cuvântat dl ministru S. Bocu, ear al corpurilor legiuitoare dl Sf. Ciceo Pop; la cimitir a rostit o duioasă rugăciune un intern al căminelor de ucenici pentru celce a fost părintescul lor ocrotitor...

Cuvântarea funebă a P. S. Sale episcopului *Grigorie* al Aradului, la înmormântarea distinsului mecenat, o publicăm în fruntea numărului de față.

INFORMAȚIUNI

M. Sa Regele Mihai I. care face acum cursurile școlii primare, pregătit de Augusta Sa Mamă Principesa Elena pentru taina mărturisirii, s'a prezentat înaintea duhovnicului Său, a I. P. S. Sale patriarhului Miron, în Vinerea Patimilor, spovedindu-se și închinându-se înaintea sfintelor icoane. Tot atunci s'au spovedit A. S. R. Principesa Mamă Elena și Altelele lor, principele Paul al Sârbiei și Principesa Olga; ear în ziua următoare au primit sf. cuminecătură, atât Regele, cât și Principesele și Prințul.

† Alexandru Ios. Hodoș. În ajunul sfintelor sărbători ale învierii s'a stâns din viață în București ziaristul și literatul Alexandru I. Hodoș, cunoscut sub pseudonimul său literar *Ion Gorun*. Moare tocmai în anul, când se împlinește o sută de ani dela nașterea părintelui său, Iosif Hodoș, fost deputat, vicecomite și în urmă

asesor în consistorul arhiepiscopiei ardelene. Presa și literatura pierde, prin dispariția lui Ion Gorun, pe unul dintre cei mai de valoare mănăstiri ai condeului românesc, pe care l-a slujit cu cinste și omenie. Cu multă dreptate s'a spus în fața criptei lui, că scrisul nostru pierde pe unul din preoții unui altar pe care l-a servit cu o smerenie și o pricepere rareori întâlnită în ogorul breslei literare dela noi. Odihnească în pace!

Zilele de chetă pe anul 1929. «Monitorul Oficial», din 28 Martie publică un comunicat al ministerului sănătății și ocrotirilor sociale, prin care s'a stabilit pentru anul 1929 următoarele zile de chetă, în întreaga țară, pentru instituțiile de binefacere cu caracter general: Societatea invalizilor de război, Dumineca Tomii, în întreaga țară. Societatea Principele Mircea, 23 April, în întreaga țară. Asociația cercurilor de gospodine, 28 April în întreaga țară, afară de București, Ploiești, Giurgiu, în care localități această dată este rezervată Asociației Creștine a Femeilor Române din Muntenia. — Liga pentru unitatea culturală a tuturor românilor, 10 Mai, în întreaga țară, afară de București, unde această zi este rezervată Leagănului Sf. Ecaterina. Societatea pentru profilaxia, combaterea și izolarea tuberculozei: Rusaliile, în întreaga țară. Societatea Cultul Eroilor: Înălțarea Domnului, în întreaga țară. Societatea Ocrotirea orfanilor din război, 21 Mai, în întreaga țară. Societatea Națională de Cruce Roșie a României, 16 Noemvrie, în întreaga țară. Asociația Română pentru propaganda aviației, 20 Iulie, în întreaga țară.

Lui Bălcescu și Bărnuț. Luptătorilor pentru unitatea națională, unul de peste munți, altul de dincoace de munți, li se vor ridica monumente prin subscripție publică: lui Nicolae Bălcescu la *Alba-Iulia*, iar lui Simeon Bărnuț la *Iasi*. Contribuția cetățenească, în acest scop, va arăta felul cum știm să ne manifestăm pietatea și recunoștința față de cei care și-au închinat toată munca pentru deșteptarea poporului la înțelegerea misiunii sale istorice.

Domnă serbare voește să sprijinească în vară consiliul județean din Botoșani, când se vor comemora 40 de ani dela moartea lui Eminescu. S'a hotărât adecă să se repare drumul ce duce la *biserica* din Ipotești, satul natal al poetului, care — cum se știe — a cântat, într-o măeasă și eucernică rugăciune, pe Fecioara Maria. Se va pune, în același timp, peatra fundamentală unei noi biserici în Ipotești, unde numele poetului, născut în acel sat, să fie pe veci pomenit.

Publicațiune. Școala normală «A. Șaguna» din Sibiu, având nevoie de 170 stânjini *lemn de țag* de l-a calitate, primește oferte închise până Vineri, în 12 April c.

ȘTIRI LOCALE

Avansare. Părintele Protopop militar Ion Dăncilă a fost avansat la gradul de preot Lt-Colonel pe data de 31 Martie a. c. Felicitări.

Teatru. Compania teatrală *Leonard* din capitală va da o nouă reprezentație în teatrul sibian, Vineri, în 5 April, ora 9 seara. Bilete la: Librăria Foia Poporului și seara la casă.

Citiți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

E. Dieker

DENTIST

locuiește de prezent: *Strada Tribunei Nr. 17 și și-a deschis din nou atelierul*

De închiriat la 1 Mai

(33) 1—1

Un local de prăvălie (băcănie) cu locuință, la drum de țară, loc bine frecventat. Sunt asigurate și alte afaceri comerciale care aduc venit frumoso. Necesari un capital de rulment sau credit de circa 40,000 Lei.

Informații la portarul Altenberg 4 Sibiu

Publicație de licitație

Parohia Bisericii Rom.-Ort. din Mediaș

Se aduce la cunoștință generală că în ziua de 15 Aprilie anul 1929 ora 11 a. m. se va ține licitație publică cu oferte închise în cancelaria Oficiului parohial Ort.-Român din Str. Forcăs Nr. 20 pentru lucrările executării din roșu a Bisericii Române-Ortodoxe din Mediaș.

Licitatia se va ține în conformitate cu condițiile generale pentru întreprinderi de lucrări publice.

Domnii concurenți vor depune odată cu oferta și o garanție de 3% din valoarea lucrărilor oferite, fie în numerar, fie în efecte garantate de stat, fie în garanție de bancă de prima calitate.

Devizul, planurile cum și orice alte informații se obțin în orice zi la cancelaria Parohiei.

Ofertele se vor face pe formularele, ce se vor da de cancelaria Parohiei din Mediaș, punându-se prețul unitar, în care se cuprind manopera și material, apoi făcând totalul general conform caetului de sarcini.

Mediaș, la 21 Martie 1929.

Oficiul Parohial

Bonul Mircea
paroh protopop.

(80) 2—2

Dela Librăria Arhiepiscopale din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice și altele de Ioan Al. Bran-Lemény Prețul Lei 40—, plus spese postale Lei 10—

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comșa**, hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă și populară între cărțile noastre agricole tipărite dincoace de Carpați, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Prețul unui exemplar tomul I *Economia câmpului* e 90 lei, tomul II *Pomăritul și Veritul* 50 lei și tomul III *Legumăritul și Florăritul* 60 lei. Tus trele tomurile broșate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei și taxa postală cu recomandație 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMȘA în Sibiu sau Librăriei Arhiepiscopale se execută prompt, având a trimite prețul de mai înainte sau cu ramburs.

Dela Librăria Arhiepiscopale din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii și țesături românești**, de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii și țesături rom. vol. II 600
Caietul I Modele de cusături românești 25
" II " " " " 40
" III " " " " (8 foi) 80

Se pot trimite și prin poștă alăturând 10 lei spese de poștă.

Dela Librăria Arhiepiscopale din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

Statistica bisericească

de **Euseviu Popovici**
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuți
Curs oral în limba germană, ținut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut și mai adăugit ulterior

Traducere de **Mitropolitul Atanasie Mironescu**
fost Primat al României

PREȚUL: Volumul I Lei 130—

" II " 150—

" III " 120—

" IV " 200—

plus spese postale Lei 30—.

Nou!

A APĂRUT:

Nou!

„Mie a vietui este Hristos!“ ...

— Scrisori pastorale —

De Icon. Dr. Gr. Cristescu, profesor.
Prețul Lei 40, plus spese de poștă 10 lei

Teologie și Sacerdotin

tipul clasic al păstorului ortodox și idealurile pastorale moderne, de Icon. Dr. Gr. Cristescu, profesor. Prețul Lei 30—, plus spese de poștă Lei 10

Misionarism cultural

de Icon. Dr. Gr. Cristescu, profesor
Prețul 45 lei, plus spese de poștă 10 lei

Se pot comanda dela Librăria Arhiepiscopale din Sibiu.

La Librăria Arhiepiscopale, Sibiu, se găsește de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOȘ. *Partea I completă*, cu multe rețete de bucate obișnuite mai ales în Ardeal și Bănat. Conține:

În partea I A.: Supe, asiete, pești, rasoluri și sosuri. Prețul 20 Lei;

În partea I B.: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, înghețate, dulceturi, compoturi, numeroase menu-uri ș. a. Prețul: 20 Lei.

Trimisă prin poștă 5 Lei mai mult.

A apărut:

Biserica Neamului și drepturile ei

Discurs rostit la discuția generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în ședința dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan

Arhiepiscop și Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Prețul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhiepiscopale din Sibiu.

A apărut

În «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului“

Scurte meditații pentru preoți, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană

de

Ioan Moșoiu

profesor la liceul ortodox român «Andre Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhiepiscopale. Pagini 205. Prețul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi citit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

La Librăria Arhiepiscopale din Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

◆ legate și broșate ◆

pentru parohii, bănci, oficii și particulari cu

== prețuri moderate ==

În editura Sfintei Mănăstiri-Neamțu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Prețul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhiepiscopale din Sibiu, trimițând prețul, plus spesele de poștă Lei 10, prin mandat postal.

A apărut, în a treia ediție, romanul:

MARTIRII,

de **Constanța Hodoș**, cu o prefață de Ion Gorun. București, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhiepiscopale, Sibiu Prețul 60 lei, și porto.